

Vedran Džihčić i Christophe Solioz pišu za Oslobođenje (1)

Građani BiH žele evropsku budućnost

Vedran Džihčić, direktor Centra za evropske integracijske strategije i politolog na Univerzitetu Beč i Christophe Solioz, generalni sekretar CEIS-a su, konsultirajući se s nekadašnjim visokim predstavnikom Wolfgangom Petritschem, napisali autorski tekst u kojem tematiziraju zastoje BiH u procesu evropeizacije i analiziraju ga formulirajući jasne dileme i na strani EU, a i na strani domaćih elita. Poslije analize slijedi set od četiri vrlo konkretna i precizna prijedloga za novog visokog predstavnika Valentina Inzka, koje bi trebao realizirati u slijedećih nekoliko sedmica i mjeseci kako bi se proces EU-integracije pokrenuo sa mrtve tačke. Oslobođenje danas ekskluzivno objavljuje drugi (i završni) nastavak teksta, koji će poslije izlaska u našem listu biti objavljen na njemačkom jeziku u jednom od najuglednijih evropskih novina - Frankfurter Allgemeine Zeitungu, kao i na italijanskom u Osservatoriou sui Balcani

Ako bismo trenutnu situaciju u BiH mjerili prema dinamici na tzv. evropskom putu, rezultat bi bio porazan. BiH stagnira zbog političkih prepucavanja i etnonacionalnih igrarija i trenutno zauzima zadnje mjesto u čitavoj regiji po pitanju evropskih integracija. Sama činjenica da vlasti BiH godinu dana od potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nisu usvojile ni akcioni plan za njegovo provođenje, dovoljno govori o spremnosti bh. političke elite da van prazne evropske retorike započne s istinskim radom na evropskoj budućnosti BiH.

Letargija i kriza

Istovremeno, i EU u njenoj postlisabonskoj letargiji začinjenoj globalnom ekonomskom krizom ne pokazuje gotovo nikakve ofenzivnije i hrabrije korake po pitanju daljnje proširenja EU. Krajnje je vrijeme da se suštinske dileme u procesu EU-integracije BiH nazovu pravim imenom i da se krene u potragu za praktičnim izlazima iz trenutne dileme. EU konačno mora biti jasna i reći BiH i njenim građanima šta mogu očekivati: dug boravak na klupi za popravni ispit, neku vrstu specijalnog partnerstva van unije ili ipak puno članstvo u EU.

Prije svega trebalo bi pojasniti nekoliko činjenica oko pitanja EU i njenog utjecaja na regiju i BiH. Posmatrano iz perspektive EU, u prvom planu stoji pitanje da li i kojom brzinom nastaviti proces proširenja EU u momentu kad se i sama EU nalazi u procesu institucionalnih promjena, borbe protiv ekonomske krize i kad je skepsa određenih zemalja EU i većine evropskog stanovništva prema proširenju doista ogromna. EU je zadnjih godina jasno zaostala iza obećanja datih zemljama zapadnog Balkana još 2003. na samitu u Solunu. Sastanak ministara vanjskih poslova u martu 2009. godine u Pragu i borbe iza kulisa da se barem simbolično potvrdi EU-perspektiva za zemlje Balkana možemo posmatrati kao simbol pasivne i neodlučne EU po pitanju proširenja.

Ključni problemi

Posmatrano iz perspektive zemalja regije i BiH, suštinska dilema je jednostavna: proces evropeizacije (dakle, reforme države i uprave, jačanja redistributivnih kapaciteta države, implemetiranja EU standarda u politici i ekonomiji, zaštite ljudskih prava i prava manjina itd.) u BiH je mnogo kompleksniji nego što je to bio slučaj u drugim zemljama istočne Evrope na njihovom putu ka Briselu. Evropeizacija u BiH kao jedna vrsta procesa ad hoc demokratizacije se odvija paralelno sa tranzicijom iz socijalističkog sistema i iz ratnog stanja u sta-

nje poslijeratne izgradnje države i društva. I upravo zbog ovih paralelizama puko ispunjavanje tehnoških zahtjeva EU nije dovoljno za suštinsku transformaciju BiH. Očigledno, to političke elite u BiH ne vide ili ne žele da vide. Proces evropeizacije bi u regiji i u BiH trebao biti prepoznat kao nužna potreba i kao mogućnost da se pokrene proces suštinske modernizacije i demokratizacije zemlje s ciljem stvaranja funkcionalne države, efikasne uprave i društva u čijem središtu se nalazi građanin, a ne partikularni interesi etnonacionalnih političkih i ekonomskih elita.

I tu - pored pasivne politike EU - dolazimo do dva ključna problema u BiH: domaće političke elite jednostavno nisu spremne da preuzmu ulogu reformatora društva i pokrenu potrebne promjene. Njihovi vlastiti i interesi njihove klijentele su im važniji od građana i njihovih problema i očekivanja. Drugi problem je suštinske prirode: proces evropeizacije se u BiH još shvata kao čisto i bezupitno preuzimanje kriterija i zahtjeva zadatih od EU. BiH je potrebno jedno drugačije shvatanje, drugačija logika. Proces evropeizacije mora biti prepoznat kao genuina potreba BiH i njenih građana. Moramo ga simbolički "otrgnuti" iz ruku onih političkih elita koje ga svjesno blokiraju i pretvoriti ga u genuini projekat svih građana. I moramo jasno reći: mi želimo u EU ne zbog EU, nego zbog nas, i zato što mi činimo dio Evrope. I na tome putu moramo zajednički promijeniti parametre današnje sumorne zbilje BiH.

Transformacija

Proces evropeizacije u BiH je specifičan i iz još jednog razloga. OHR je još tu kao odgovorna institucija za implementaciju Dejtonskog sporazuma. U vrlo senziбилnoj fazi transformacije OHR-a pod palicom novog visokog predstavnika Valentina Inzka biće potrebna nova i daleko ofenzivnija vrsta politike, za koju je potrebna jača podrška SAD-a, ali i svih zemalja EU, kao i Rusije. Za jaču dinamiku u procesu evropeizacije i brži put od Dejtona ka Briselu bilo bi potrebno da Inzko odlučno aktivira svoju poziciju kao specijalni predstavnik EU i uz internacionalnu podršku EUSR transformira u jaku instituciju sa odgovarajućim sredstvima i sankcionim mehanizmima kojima bi se osiguralo da dostignuća i ostvarene reforme u procesu evropeizacije ne budu ugrožene kroz svakodnevnu političku praksu i igrarije domaćih etnonacionalnih elita. EUSR, dakle, mora posjedovati sankcione mehanizme u slučaju blokada EU-reformi, ali istovremeno i ponuditi niz konkretnih mjera za ubrzanje puta BiH ka Briselu.

VIJESTI

EU: Usporene reforme

Bosna i Hercegovina je postigla ograničen napredak u ispunjavanju političkih kriterija u skladu s evropskim partnerstvom. Ovo je jedan od zaključaka iz poglavlja o strategiji proširenja Evropske unije, objavljenog u sklopu godišnjeg Biltena Evropske unije, javlja Fena. Unutarne tenzije te fragmentirana i nekoordinirana politika između države i entiteta ostaje glavna prepreka za efikasan rad državne Vlade. Nedostatak političke volje i problem kapaciteta vlade i parlamenta i dalje je uzrok odgađanja usvajanja legislativne.

U borbi protiv korupcije, koja je ostala raširena i predstavlja ozbiljan problem, BiH je postigla malo napretka. Državna strategija za borbu protiv korupcije nije dobro implementirana. Presude za korupciju ostale su veoma ograničene.

Kada su u pitanju sloboda izražavanja i medija, sloboda udruživanja i vjeroispovijesti, koje su zagarantirane državnim i entitetskim ustavima, učinjeno je malo dodatnog napretka i potrebna je bolja implementacija postojećih zakona, navodi se, između ostalog, u Biltenu.

Biciklisti od Bihaća do Banje Luke

Grupa od 25 biciklista krenula je u utorak ujutro na dvodnevnu vožnju od Bihaća do Banje Luke. Kroz osam bh. općina, pod motom „Mijenjaj svoje navike“, biciklisti će promovirati važnost mijenjanja navika za dobrobit zaštite okoliša. Vožnju je organizirala misija OSCE-a u BiH, zajedno s nevladinom organizacijom Centar za životnu sredinu i biciklističkim klubovima. **D. Ob.**

Zaštitimo vode

U čast obilježavanja 22. aprila, Svjetskog dana planete Zemlje, misija OSCE-a u BiH će danas u Sarajevu saopćiti imena učenika pobjednika takmičenja za izradu najbolje fotografije „Zaštitimo vode BiH“. Proglašenje pobjednika i dodjela nagrada bit će održani u prostorijama misije OSCE-a u BiH, Fra Andela Zvizdovića 1, Poslovni centar Unitic. Zamjenik šefa misije OSCE-a Kuznjecov uručit će nagrade pobjednicima. Do zvaničnog roka za predaju iz bh. osnovnih škola pristiglo je oko 400 fotografija. Stručni žiri, predvođen profesionalnim fotografom Dejanom Vekićem, imao je težak zadatak u odabiru pobjedničkih fotografija.

Vedran Džihčić i Christophe Solioz pišu za Oslobođenje (2)

Krajnje je vrijeme za konkretne korake ka evropskoj BiH

Vedran Džihčić, direktor Centra za evropske integracijske strategije i politolog na Univerzitetu Beč i Christophe Solioz, generalni sekretar CEIS-a su, konsultirajući se s nekadašnjim visokim predstavnikom Wolfgangom Petritschem, napisali autorski tekst u kojem tematiziraju zastoj BiH u procesu evropeizacije i analiziraju ga formulirajući jasne dileme i na strani EU, a i na strani domaćih elita. Poslije analize slijedi set od četiri vrlo konkretna i precizna prijedloga za novog visokog predstavnika Valentina Inzka, koje bi trebao realizirati u slijedećih nekoliko sedmica i mjeseci kako bi se proces EU-integracije pokrenuo sa mrtve tačke. Oslobođenje danas ekskluzivno objavljuje drugi (i završni) nastavak teksta, koji će poslije izlaska u našem listu biti objavljen na njemačkom jeziku u jednim od najuglednijih evropskih novina - Frankfurter Allgemeine Zeitungu, kao i na italijanskom u Osservatoriu sui Balcani

Vrijeme brzo prolazi, pogotovo u BiH koja je izgubila dosta godina od Dejtona do danas. Vrijeme brzo prolazi i za novog visokog predstavnika Inzka, a očekivanja su velika. Inzko mora do ljeta ponuditi jasan i praktično a i simbolički djelotvoran plan za ubrzanje procesa evropeizacije i izvlačenje BiH iz začaranog kruga u kojem se nalazi zadnjih godina. Kako bi trebao izgledati jedan takav "Quick-Start-Package" koji bi odgovarao željama i potrebama građana BiH?

Ukinuti vize!

1. Građani BiH žele putovati: Vizni režim je postao - kako simbolično tako i realno - glavna tema u procesu evropeizacije. Redovi ispred ambasada su simbol getoizacije BiH. Do ispunjavanja kriterija za ukidanje viznog režima, na kojima se mora ofenzivnije i ozbiljnije raditi, potrebne su hitne ad hoc mjere. Inzko bi trebao učiniti prvi korak i zajedno sa domaćim i stranim firmama i zainteresovanim zemljama EU već ovoga ljeta ponuditi nekoliko stotina Interrail-paketa (karte za putovanje vozom po cijeloj Evropi) učenicima i omladini BiH, od kojih skoro 70 posto nikada nije bilo u EU. Tako bi mladi BiH dobili mogućnost da i realno otkriju Evropu.

2. Građani BiH žele odgovornu ekonomsku i socijalnu politiku: U vrijeme ekonomske krize koja izuzetno teško pogađa BiH i njene građane i u kontekstu političkih prepreka za provođenje reformi u ekonomskom i socijalnom domenu potrebne su nove inovativne strukture za izlaz iz krize. Inzko bi trebao već u maju osnovati jednu vrstu "Ekonomske i socijalne konsultativnog foruma", u kojem bi sjedile sposobne glave i eksperti spremni za reforme - predstavnici reformskih snaga, sindikata, aktivnog nevladinog sektora, novih pokreta kao npr. DOSTA i svih drugih reformski orijentisanih struktura. Takav forum bi se uz punu podršku internacionalne zajednice sastajao redovno, razvijao praktične prijedloge i solucije za rješavanje ekonomskih i socijalnih problema BiH, vršio pritisak na vladajuće političke elite i tražio nove puteve za njihovu realizaciju. Jedan takav nadentitetski forum bi mogao dati jači vizibilitet a samim time i veću moć svim reformskim snagama u BiH i doprinijeti razbijanju jednoličnog i uzurpiranog političkog prostora kojim trenutno vladaju etno-

nacionalne ekonomske i političke elite i partokratske strukture.

3. Građani BiH žele funkcionalan i evropski ustav BiH: Ustavna reforma je osnovna pretpostavka za evropeizaciju BiH. Inzko bi hitno trebao sazvati jednu vrstu ustavne radne grupe (Task Force Constitution), kojoj bi pored vodećih političkih snaga pripadali i predstavnici različitih civilnih inicijativa.

Ustavna reforma

Ovakva radna grupa bi trebala biti praćena jasnom porukom internacionalne zajednice da je reforma Ustava prijeko potrebna za evropski put BiH. Tokom ljeta bi trebali biti razrađeni konkretni prijedlozi za izlaz iz trenutne dileme i za step-by-step pokretanje procesa ustavnih promjena. Prijedlozi ustavne radne grupe bi potom bili dostavljeni Parlamentu BiH na razmatranje. Novi evropski ustavni paket bi na mjesto vladavine pojedinih političkih partija postavio vladavinu prava i slijedio princip efikasne državne uprave i subsidijariteta. To istovremeno znači da se mora reformisati disfunkcionalno entitetsko glasanje kao sredstvo etnonacionalne blokade državnih institucija i da se moraju pronaći drugačiji demokratski mehanizmi za zaštitu nacionalnih interesa koji neće ugrožavati funkcionalnost države.

4. Građani BiH žele postati građani EU: Građani BiH žele biti punopravni dio EU. Političke elite do danas barem deklarativno tvrde da su istog mišljenja. Ali krajnje je vrijeme da i BiH elite retoriku pretvore u konkretan rad za evropsku BiH. Oni moraju EU poslati jasan signal da su spremni za reforme i da je članstvo u EU vizija svih građana BiH. Pošto je BiH već izgubila dosta vremena i zaostaje za drugim zemljama u regiji, EU i EUSR bi odmah trebali započeti sa izradom plana i planiranjem konkretnih mjera za jednu vrstu „Juniorskog EU-članstva“ za BiH. Inzko bi u tom kontekstu već u slijedećih nekoliko sedmica od Vijeća ministara trebao zahtijevati imenovanje novog i kompetentnog direktora Direkcije za evropske integracije. Kao cilj treba postaviti transformaciju Direkcije u ministarstvo za evropske integracije, koje bi okupilo nove i internacionalno obrazovane kadrove iz zemlje i iz ogromne BiH dijaspore. Zajedno sa Direkcijom EUSR bi već tokom ljeta trebao napraviti konkretan plan za „Juniorsko EU-članstvo“ i prosljediti ga bh. parlamentu i organima EU na razmatranje.

VIJESTI

Brčko: Priznanja dvojici policajaca

U prostorijama policije Brčko distrikta BiH jučer je upriličena svečanost na kojoj su policijskim službenicima Navetu Čoliću i Sandru Stevanoviću uručene Policijske medalje za hrabrost. Svečanosti dodjele ovog najvišeg policijskog priznanja, pored rukovodilaca policije distrikta, prisustvovao je supervizor za Brčko Raffi Gregorian, najviši zvaničnik Brčko distrikta, gradonačelnik te predsjednik i dopredsjednik Skupštine distrikta. Šef policije Brčko distrikta BiH Goran Lujčić donio je rješenje kojim je odlikovao navedene policijske službenike Policijskom medaljom za hrabrost za iskazanu izuzetnu hrabrost, odlučnost i profesionalizam prilikom hvatanja naružanog počinioca krivičnog djela neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojne droge. Ovo priznanje je policijskim službenicima uručio zamjenik šefa policije Fahrudin Selimović.

Rast nataliteta u našoj zemlji

U Bosni i Hercegovini je prošle godine rođeno 34.617 djece, što u odnosu na 2007. pokazuje rast nataliteta za 2,31 posto. U tom periodu umrle su 33.983 osobe, što u odnosu na godinu ranije pokazuje pad mortaliteta za 3,02 posto.

Kako je na konferenciji za novinare kazao direktor Agencije za statistiku BiH Zdenko Milinović, u prošloj godini u BiH je sklopljeno 22.146 brakova, što u odnosu na 2007. pokazuje smanjenje nupcijaliteta za 5,73 posto.

„U prošloj godini razvedeno je 1.145 brakova, što predstavlja smanjenje od 37,29 posto u odnosu na 2007. godinu“, kazao je Milinović.

A. Pe.

Sarajevo: U subotu susret kardiologa

U subotu od 8.30 do 15.30 sati u sarajevskom hotelu Evropa bit će održan 23. stručni skup Udruženja kardiologa BiH i 4. zajednički susret vodećih kardiologa Turske i BiH. Na skup će stići oko 60 najistaknutijih kardiologa iz Turske te veći broj ljekara iz BiH. Tema skupa je „Nova dostignuća u kardiologiji“, a predavanja će održati eminentni kardiolozi iz BiH, Turske i Srbije. Sponzor skupa je farmaceutska kuća Berlin-Chemie/Memnarini.